

Koštianske noviny

Občasník

Číslo 1/2015

www.kostanynadurcom.sk

Bezplatne

Okienko k starostovi obce:

Vážení občania!

Do rúk sa Vám dostáva historicky prvé číslo našich obecných novín s názvom **Koštianske noviny**.

Nájdete v ňom v krátkosti zhrnutie činnosti za prvých šesť mesiacov tohoto roku, nové plány, správy z kultúrnych akcií, činnosť obecného úradu a množstvo ďalších užitočných informácií. Verím, že oceníte prínos novín najmä z hľadiska informovania občanov, ale i rozvoja kultúry a komunikácie. Prvé číslo sme zostavili spoločne s redakčnou radou a za pomoci príspevkov spoločenských zložiek. Dúfam, že tie nadchádzajúce vydania obohatíte aj Vy svojimi príspevkami.

Máme v pláne vydávať tento občasník 2x ročne, a to vždy k polroku a na konci roku.

Touto cestou by som sa rád poďakoval celému kolektívu, ktorý sa podieľal na jeho prvom vydaní.

Ale poďme pekne po poriadku.

V januári sa nám podarilo získať nové počítače a tlačiarne z prostriedkov EU na modernizáciu a elektronizáciu pracovísk na obecnom úrade. Je to v rámci nového národného projektu na elektronizáciu obecných samospráv.

Vo februári sme požiadali o dotáciu z Ministerstva školstva SR na rozšírenie kapacity našej materskej školy. Chceme, aby všetky žiadosti našich občanov o prijatie detí do škôlky boli vyriešené k spokojnosti. Pre informáciu: Tento rok bola požiadavka na umiestnenie 22 detí. Vyhovieť sme mohli len piatim. Našťastie, taká bola požiadavka z našej obce. Sme spádová obec. Dopyt po umiestnení detí je veľký. Našou prioritou je prednostne umiestňovať deti z našej obce, čo sa nám zatiaľ darí.

V prvom balíčku od vlády sme neboli úspešní. Druhý balíček bude vyhlásený do konca mája. Teraz, keď píšem tieto riadky, ešte nevieme s akým výsledkom. Podľa vyjadrení predsedu vlády a ministerstva školstva má byť vyhovené postupne všetkým žiadostiam.

Pripravujeme verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu.

V marci sa dokončila ďalšia časť rekonštrukcie budovy TJ Turčan Košťany. Pevne verím, že tak, ako majú našu podporu športovci, tak sa budú usilovať o lepšie umiestnenie a výsledky v súťaži.

Požiadali sme aj o dotáciu z ministerstva financií na výstavbu veľmi potrebného detského ihriska. Schvaľovanie by malo byť skončené do konca júla.

V máji sme požiadali o dotáciu na dokončenie napojenia telocvične ZŠ a ŠJ na verejnú kanalizáciu. Tieto objekty sú zatiaľ napojené na žumpy, ktoré je potrebné vyvážať. Požiadali sme tiež o finančný príspevok na rekonštrukciu obvodového plášťa a na výmenu okien na budove telocvične, pretože sú v havarijnom stave.

Na **mesiac jún** pripravujeme návštevu družobnej obce Valaliky pri príležitosti 6. medzinárodného stretnutia Košťancov, ktorej sa zúčastnia zástupcovia všetkých zložiek pôsobiacich v našej obci.

V tomto období začínajú vychádzať výzvy na projekty z Fondov EU, ktoré pozorne sledujeme. Sledujeme aj granty a dotácie. Z nich je možnosť pre obec získať finančné prostriedky.

Vypracovávame Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, do ktorého sme zapojili aj Vás, milí spoluobčania. Vrátilo sa nám 65 kusov vyplnených a vyjadrených názorov v dotazníku, za čo Vám chcem v mene celého spracovateľského tímu poďakovať. Vaše názory a pripomienky sú pre nás záväzkom pri určovaní priorit. Pracovná verzia je publikovaná na našej obecnej stránke, kde si môžete pozrieť celý priebeh vypracovania.

Údaje sú postupne doplňované podľa spracovávania a získavania údajov.

Práca na tomto projekte je veľmi náročná, pretože všetky informácie sa musia postupne spracovať. Spracovanie do finálnej fázy sa snažíme urobiť čo najskôr pre schválenie obecným zastupiteľstvom. Je to aj z dôvodu, že tento program sa bude musieť prikladať k všetkým žiadostiam o finančné prostriedky na rôzne projekty.

Bol'avým miestom pre vodičov, a nielen pre nich, ale aj pre chodcov, je križovatka pri železničnej stanici. Po niekoľkých stretnutiach s kompetentnými osobami a s podporou starostov okolitých obcí, bolo rozhodnuté, že vypisovanie

listov už nemá význam ani odozvu, pretože na ne pomaly už nikto neodpovedá. A ak aj áno, tak bez riešenia. Vypracováva sa konkrétna štúdia, kde ponúkneme riešenie.

Tá bude predložená kompetentným orgánom na konečné posúdenie a rozhodnutie. Pretože situácia, ktorá sa opakuje deň čo deň, už nie je len problémom našej obce, ale výsostne sa dotýka všetkých okolitých obcí. Dovtedy aspoň malý úspech. Podarilo sa nám dohodnúť prevádzku svetelnej signalizácie denne aj počas soboty a nedele od 6.00 hod. do 23.00 hod. Zmenená prevádzka bude v najbližšom období spustená.

Riešime aj vypínanie svetelnej signalizácie príslušníkmi dopravnej polície. Podľa získanej informácie je na rozhodnutí príslušníka, či signalizáciu vypne alebo nie. V tomto prípade rozhoduje nadradená priepustnosť cesty prvej triedy, aby sa neupchával výjazd smerom z mesta von. Trváme na tom, pokiaľ dôjde k vypnutiu semaforov, aby polícia dohliadla na bezpečnosť prechodu chodcov cez cestu.

Mnohí sa ma pýtajú, ako je to s futbalovým ihriskom? Na listoch vlastníctva sú uvedení duplicitní vlastníci, to znamená obec Košťany nad Turcom aj známe súkromné osoby. Tento stav je možné v súčasnosti vyriešiť dvoma spôsobmi: dohodou alebo určovacou žalobou cez súd.

V tomto čase prebieha postupné rokovanie s duplicitnými vlastníkmi za účelom dosiahnutia dohody. Poslednou možnosťou bude riešenie súdnou cestou, čo sa mi zdá najmenej prijateľné. Jeden súdny spor obec už má, a ten nie je ešte ukončený. Je to kauza „Páričkov dom“, ktorá pevne verím, bude v najbližšej dobe vyriešená. Čakáme na rozhodnutie súdu po zaplatení súdneho poplatku za dovolanie.

Vytvorili sme aj Obvody pre poslancov, kde všetci poslanci majú pridelený svoj „rajón“, o ktorý sa musia starať. Preto by som Vás chcel požiadať, aby ste sa obracali na nich so svojimi požiadavkami.

Pridelené obvody majú podľa miesta bydliska. Mapa pre lepšiu orientáciu je uvedená aj na našej internetovej stránke obce v sekcii Obvody poslancov.

Vo svojom volebnom programe som uviedol, že Vás budem postupne o všetkých krokoch informovať. Som toho názoru, že občania majú právo vedieť o všetkom, čo sa v obci deje. Preto sa budem usilovať vo svojich príspevkoch podávať Vám všetky informácie, ktoré máte právo vedieť.

Dúfam, že tieto Košťianske noviny prijmete ako náš občasník, v ktorom nájdete odpovede na Vaše otázky. Teším sa na ďalšie vydanie.

Váš starosta

Okienko do zastupiteľstva:

Starosta obce a poslanci OcZ sa stretávajú na pravidelných zasadnutiach každý mesiac. Na zasadnutiach boli prijaté nasledovné uznesenia:

január 2015:

- 3/2015 p. Romana Michalka ako povereného poslanca Obecného zastupiteľstva v Košťanoch n/T., ktorý bude oprávnený zvolávať a viesť zasadnutie obecného zastupiteľstva (podľa Metodického návodu MV SR zo dňa 20.10.2014)

február 2015:

- 26/2015 VZN č.1/2015, ktorým sa upravujú podmienky predaja výrobkov a poskytovanie služieb na trhovách miestach na území obce Košťany nad Turcom
- 27/2015 Prílohu č. 1 k VZN č.1/2015, ktorým sa upravujú podmienky predaja výrobkov a poskytovanie služieb na trhovách miestach na území obce Košťany nad Turcom
- 28/2015 VZN č. 2/2015 o dočasnom obmedzení alebo zákaze užívania pitnej vody na iné účely v čase jej nedostatku a o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a o zneškodňovaní obsahu žump na území obce Košťany nad Turcom
- 29/2015 Štatút Obce Košťany nad Turcom

marec 2015:

- 41/2015 členov Názvoslovnej komisie p. Petra Barčáka a p. Blanku Rusnákovú
- 42/2015 Zámer na spracovanie programu PHSR na roky 2015 2021 s výhľadom do roku 2025
- 43/2015 členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a vedúcich pracovných skupín:
  - A) Riadiaci tím: predseda: Mgr. Iveta Junasová
podpredseda: p. Roman Michalko
členovia: ostatní poslanci

koordinátor: Ing. Ľubomír Hlinka
spracovateľ: Ing. Ľubomír Bernát

B) Pracovná skupina tvorená členmi komisií zriadených pri OcZ:

Skupina 1.:

Komisia kultúry, školstva a vzdelávania
Komisia mládeže a športu
Komisia pre zdravotníctvo a sociálne veci
Vedúci skupiny: p. Blanka Rusnáková

Skupina 2.:

Komisia pre ekonomiku a legislatívu
Komisia pre územný rozvoj
Vedúci skupiny: Ing. Andrej Cingel

Skupina 3.:

Komisia dopravy, cestovného ruchu, životného prostredia a ekológie
Komisia ochrany verejného poriadku
Vedúci skupiny: p. Rudolf Makový

apríl 2015

- 54/2015 – členov redakčnej rady : predseda p. Kubíková, zástupca p. Výbošťoková, kronikárka obce p. Bukovská, historik p. Jarkovský, grafika p. Junasová
- 55/2015 Prílohu č. 2 k VZN č. 1/2015, ktorou sa upravujú podmienky predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach na území obce Košťany n/T
- 56/2015 odpísanie pohľadávky Obce Košťany n/T. za miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady za roky 2010 - 2014 vo výške 58,55€ neb. p. Miroslavovi Bučkovi, Košťany n/T.138 na základe uznesenia Okresného súdu v Martine č 18D 673/2014 zo dňa 20. 3. 2015
- 57/2015 zmenu Rozpočtu Obce Košťany nad Turcom v roku 2015 rozpočtovým opatrením č. 1/2015: V zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, ustanovenia § 14. odst. 2 písm. d), zapojiť cez finančné operácie finančné prostriedky vo výške 8000,-€ z rezervného fondu Obce Košťany nad Turcom, v Rozpočte Obce Košťany n/T. na rok 2015 na kapitálové výdavky Základnej školy vo výške 8000,-€ na rekonštrukciu vonkajších schodísk so zabezpečením bezbariérového vstupu do budovy školy

máj 2015

- 73/2015 Dodatok č.2 ku Koncesnej zmluve verejného osvetlenia, doplnenie 7 kusov LED osvetlenia
- 74/2015 Zmena uznesenia č.70/2015 – nový termín nástupu hlavnej kontrolórky pani Ing. Jesenskej Janky a to od 01.07.2015 do 30.06.2021
- 75/2015 Schválenie podpísanej zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena vo veci realizácie stavby: Košťany nad Turcom – Stred – IBV MUDr. Hruška a s tým spojenú úpravu vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré sú realizáciou citovanej stavby dotknuté
- rozdelenie obvodov v obci pre poslancov – uverejnené na webovej stránke obce

Ďalej sa poslanci spolu so starostom stretli na štyroch pracovných stretnutiach, na ktorých riešili aktuálne vzniknuté problémy.

Mgr. Iveta Junasová

Okienko do kultúry:

Veľkonočné dekorácie

S blížiacimi sa veľkonočnými sviatkami sme sa tešili na už tradičné veľkonočné dekorácie, ktoré nám aj popri svojich čerstvých materských povinnostiach predviedla pani Jitka Bíziková. Šikovnosť je rúk a nevyčerpatelnú fantáziu sme mohli vidieť na množstve vyrobených dekorácií. Zúčastnené žienky boli spokojné, lebo každá z nás si z jej diel niečo vybrala a spríjemnila domácnosť. Tešíme sa už na ďalšie stretnutie s ňou.

Deň matiek

Opäť prišiel voňavý a rozkvitnutý máj, mesiac lásky. Nie je náhoda, že do tohto krásneho mesiaca v roku je zaradený jeden z najkrajších sviatkov, sviatok mamičiek. Nádherné slovo mama býva jedno z prvých, ktoré maličký človečik povie. Kratučké slovko, ktoré má len štyri písmená, ale čo všetko je v nich ukryté: láska, neha, múdrosť, šťastie, pohladenie, pokoj, radosť... Mama je prvá veľká istota, ktorú v živote máme. S mamou žijeme v súzvuku ešte skôr, ako ju prvý raz vidíme. Pri slove mama si každý z nás predstaví svoju mamu. Milú a dobrotivú. Mamu, ktorá nás naučila prvé slová, naučila urobiť prvé kroky, poukladať rozhádzané hračky či knižky do poličky. Mamu, ktorej slová sme toľkokrát nevzali vážne a potom sme ju s ľútosťou prosili o odpustenie. Mamu, ktorá nás volala domov, keď sa vonku stmievalo. Mamu, ktorá s trpezlivosťou stála

v izbe pri obloku a čakala na náš návrat domov. Jednoducho svoju mamu. Sála Kultúrneho domu v Košťanoch nad Turcom sa dňa 7.5.2015 zaplnila do posledného miestečka mamami, starými mamami a deťmi, ktoré prišli zablahoželať svojej mamičke pri príležitosti jej veľkého sviatku. Na úvod slávnostného stretnutia sa prítomným prihovril pán starosta obce Ing. Marián Bunganič. Poďakoval všetkým mamám za ich lásku, starostlivosť a trezivosť, ktorú každodenne preukazujú svojim deťom. Zaželať im veľa pevného zdravia a radosti zo svojich detí. Potom nasledoval kultúrny program detí Materskej školy a Základnej školy Košťany nad Turcom. Najskôr nesmelé zamávanie a pohľad do publika, ktorým si každý škôlkár hľadal svoju mamu. Mamu, ktorá mu s láskou a slzou v očiach opätovala pohľad a nesmelé zamávanie. A potom už veselé tanečné a spevácke vystúpenie. Taký bol sviatočný pozdrav našich škôlkárov. Po nich prišli zablahoželať mamičkám žiaci základnej školy. Svojím vystúpením nás previedli významnými miestami sveta a priblížili nám, ako a kedy oslavujú Deň matiek. Vystúpenie bolo doplnené premietaním na projektore, čo zatriktívnilo celý program. Žiaci si zaň vyslúžili veľký potlesk nielen na záver vystúpenia, ale aj počas jeho jednotlivých častí.

Sviatočné popoludnie ukončila pani Ivica Kubíková, riaditeľka MKS Košťany nad Turcom. Zaželať všetkým nezabudnuteľné spomienky na vystúpenie našich krásnych a šikovných detí a pokojný zvyšok slávnostného dňa. -tb-

Stavanie mája

Zvyk stavať máj aj u nás je každoročne príležitosťou, kedy sa v posledný aprílový deň stretneme pri obecnej úrade. Aj tohto roku stavanie mája spojené s kultúrnym programom, o ktorý sa nám postaral FS Lysec z Belej – Dulíc a ľudová hudba Čertovka z Podhradia. A potom prišiel on – vlastne chlapcami športovcami donesený, stuhami ozdobený „MÁJ“. Za pomoci hasičov a prizerajúcich zaujal svoje miesto. Na celý mesiac nám všetkým a nielen slobodným dievčatám pripomínal aj víťazstvo jari nad zimou. -IK-

Uvítanie detí do života

Návšteva SKD Martin na predstavení Kontrabas s krstným otcom Košťian nad Turcom Františkom Výrostkom

Okienko do základnej školy:

Čas rýchlo letí. Veď len nedávno sme si všetci sadli do školských lavíc a už je tu posledný mesiac školského roku 2014/2015. Pomaly sa zamýšľame na tým, čo nám tento rok priniesol. Predovšetkým 171 krásnych a šťastných detí, s ktorými sme okrem získavania nových vedomostí zažili mnoho krásnych chvíľ a zážitkov. V septembri sme pre žiakov 3. a 6. ročníka zorganizovali plavecký výcvik. Mnohí z nich mali strach z vody, ale prekonalí samých seba a stali sa z nich plavci. Október bol naplnený rôznymi akciami. Navštívili sme Slovenské komorné divadlo a naši starší žiaci boli nadšení divadelným predstavením Národný cintorín. Predstavenie ich tak zaujalo, že si prezreli všetky jeho časti. Svetový deň zdravej výživy sme si pripomenuli besedou a kvízom o zdravej výžive. Potom si žiaci sami vyskúšali pripravovanie zdravých jedál. Naše kuchárske umenie prišli oceniť aj rodičia. Nezabudli sme ani na našich starých rodičov.

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším sme pripravili kultúrny program, čarovné pozdravy a darčeky. Prváci si rýchlo zvykli vo veľkej škole a deviataci ich mohli v novembri pasovať za „ veľkých žiakov „ . December patril príprave Mikulášskej tržnice. Naš kultúrny program a výrobky potešili všetkých. Prišli rodičia, známi... Nový rok sme začali karnevalom. Zaujímavé masky, súťaže a diskotéka. To všetko pripravili rodičia pre naše deti. Marec sme venovali knihe. Spisovateľ Igor Valko nám prišiel porozprávať o svojej novej knihe. Tretiaci pripravili knižný bazár a tí najlepší súťažili v prednese poézie a prózy. Všetko vyvrcholilo rozprávkovou nocou v škole. To bolo zážitkov ! Mamičky odchádzali šťastné a pyšné na svoje ratolesti zo slávnostnej akadémie pri príležitosti Dňa matiek. Deti ich potešili spevom, tancom a svojím umením. Posledné májové dni naše deti navštívili Košťany v Čechách pri príležitosti Týždňa detských radostí . Navštívili aj Prahu, Drážďany, České Švýcarsko, ale najmä získali nových priateľov.

Počas celého školského roku sa naše deti zapájali do rôznych súťaží. Najlepšie výsledky dosiahli v Biologickej a Geografickej olympiáde, v Pytagoriáde, v súťaži Mladý záchranár, v umeleckých a športových súťažiach – florbal, futbal, hádzaná a atletika.

V júni sa všetci tešia na zaujímavé výlety a potom na vytúžené prázdniny.

Jana Chvojková

Okienko do materskej školy:

Lyžiarsky výcvik

V spolupráci s Fatra Ski school naša MŠ zorganizovala lyžiarsky výcvik v Jasenskej doline pod vedením odborných inštruktorov. Deti zvládli základy lyžovania, vozenie na vleku a výdrž v aktívnom pohybe, čo je v dnešnej modernej dobe veľmi dôležité pre zdravie detí.

Máj, máj, máj, zelená sa háj...

Ani v našej MŠ na máj nezabúdame a posledný aprílový deň sme sa na to vrhli tak ako každý rok. Na pomoc nám prišli aj rodičia detí. Všetci sme spoločne máj vyzdobili farebnými stuhami a ockovia s chlapcami máj osadili do zeme. Nakoniec sme si okolo mája všetci spoločne zaspievali a zatancovali.

Milé naše mamičky a babičky...

Šikovné rúčky našich škôlkarov sa na sviatok mamičiek zodpovedne pripravovali, aby podarovali svojej mamičke vlastnoručne a s láskou vyrobený darček, ktorý jej z úprinného srdiečka darovali na oslavách Dňa matiek v kultúrnom dome v našej obci. Tu darovali všetkým mamičkám, babičkám a tetám kytičku. Uvili ju z piesní, básničiek a tančekov.

Plavecký výcvik

Okrem iných zaujímavých aktivít, ktoré boli zamerané na rozvoj pohybových zručností detí, naša MŠ zorganizovala v spolupráci s Fatra Ski school plavecký výcvik, na ktorom sa deti naučili pod vedením inštruktorov základné zručnosti plávania. Okrem toho sa deti naučili nebáť sa pohybovať vo vode a pod vodou. Prispeli k otužovaniu svojho organizmu.

Hasiči deťom, deti hasičom

Už tradične každý rok sa naši škôlkari a p. učiteľky stretávajú s hasičmi našej obce a rovnako tomu bolo aj tento rok. Pri Turci deti sledovali priamy zásah hasičov, zoznámili sa s hasičskou technikou a pomáhali držať prúdnicu pri hasení požiaru. Za odmenu dostali hasiči od škôlkarov medaily za odvalu a šikovnosť, tiež veľké a úprimné: Ďakujeme!

Športu zdar!

Už tradične v máji sa družstvo detí našej MŠ zložené z troch chlapcov a troch dievčat zúčastňuje na Majstrovstvách okresu Martin v atletickom trojboji detí predškolského veku. Na toto športové podujatie sa naši škôlkari svedomito pripravujú. K úspechom z predchádzajúcich rokov nám tohoto roku na 20. ročníku pribudol ďalší, a to tretie miesto v kategórii chlapcov - jednotlivcov, ktoré získal R. Labánek. Gratulujeme!

„Týždeň detských starostí“

Pri príležitosti MDD sme pre našich škôlkarov pripravili celý týždeň plný hier, zábavy a športu. Každý deň si deti odniesli z MŠ veselé zážitky a rôzne odmeny.

Ivana Slivková

Okienko do Únie žien:

V Základnej organizácii ÚŽS v Košťanoch nad Turcom, bolo k 31.12.2014 60 členiek.

Naša činnosť je zameraná na kultúrne, spoločenské, športové a charitatívne aktivity. Pri akciách sa snažíme spojiť všetky vekové kategórie v Košťanoch nad Turcom.

ZO Únie žien Slovenska v spolupráci z dobrovoľným hasičským zborom a MS Slovenského červeného kríža Obce Košťany nad Turcom pokračovala v histórii a usporiadala "Športový deň obce", ktorý sa uskutočnil 20.6.2015 na miestnom futbalovom ihrisku. Naše členky za pomoci ochotného muža už tradične varili guláš. Deti súťažili v štyroch kategóriách: predškolský vek, deti 1.- 3. ročníka, 4.- 6. a 7.- 9. ročníka základnej školy. Streleckú súťaž pre deti a dospelých zabezpečili MS SČK a DHZ Košťany n/Turcom.

Maľovanie na tvár, nanuky a balíček sladkostí skončilo v rukách každého dieťaťa. O nič horšie nezostali ani ženy, ktoré sa tiež dali spestriť maľbami Simonky Gajdošovej. Aj napriek tomu, že v okolí sa konalo veľa akcií, účasť detí a rodičov nesklamala. Budeme radi ak nás podporíte v našich aktivitách a to hlavne osobnou-aktívnou účasťou.

Jana Junášová

Okienko do Klubu dôchodcov:

Ničoho sa staroba nesmie vystríhať väčšmi ako nečinnosti.

(Marcus Tullius Cicero)

Tohto citátu sa do poslednej bodky držia členovia nášho klubu. Ich činnosť od začiatku roka bola širokospektrá. Tradičné štvrtkové posedenia boli spestrené nielen spevom, ale aj :

- otvorením Nového roku 2015
- prednáškou s premietaním diapozitívov p. Štefana Illu z jeho výstupov na Matterhorn. Známa skalná veža Matterhornu sa týči nad malebným švajčiarskym mestečkom Zermatt a talianskym mestom Breuil-Cervinia vo Val Tournanche.
- fašiangovými špecialitami a spevom
- oslavou MDŽ, kde spevávajú chlapi vo svojich pesničkách ospievali jednotlivé ženské mená
- pripomenutím marca – Mesiaca knihy
- súťaže medzi mužmi a ženami v rozpoznávaní archaizmov
- vrátenie sa do minulosti výstavou starožitností : Sála kultúrneho domu sa zmenila doslova na múzejný priestor. V strede hviezdil zrekonštruovaný koč a exponáty nás preniesli do histórie poľnohospodárstva, vybavenia domácností, technických pomôcok. O spríjemnenie sa postaral 65 - ročný gramofón so starými, no ešte stále funkčnými platňami. Dobrá vec sa podarila, o čom svedčí aj vysoká návštevnosť.

AV

Okienko ku hasičom:

Fašiangy

Každoročne v obci Košťany nad Turcom dobrovoľný hasičský zbor organizuje pochod masiek obcou, kde navštívia príbytky občanov obce a pozývajú ich na fašiangovú zábavu s pochovávaním basy a fašiangovou praženicou. Neodmysliteľnou súčasťou fašiangov je Turoň, ktorý patril k najčastejším fašiangovým maskám, no dnes ho vidieť už zriedka. Meno masky pochádza zo slova tur, čiže býk. Je to zviera, ktoré symbolizuje silu a plodnosť.

Družstvo Plameň

Po dvojročnej prestávke Dobrovoľný hasičský zbor v Košťanoch nad Turcom v spolupráci so základnou školou spoločne opäť založili družstvo mladých hasičov, ktorí reprezentovali 16.5. 2015 na okresnej súťaži v Kláštore pod Znievom. Zmiešané družstvo dievčat a chlapcov súťažilo v kategórii chlapci, kde sa z 20 súťažných družstiev umiestnili na 12. mieste. Na svoju prvú premiéru to bolo skvelé umiestnenie, za ktoré si zaslúžia poďakovanie.

Družstvo dorasteniek

Košťianske dorastenky sú favoritkami na okresných kolách hasičského dorastu už tretí rok za sebou. Dňa 23.5. 2015 v Dražkovciach svoju úlohu favoritiek zvládli bravúrne s náskokom 20 sekúnd v celkovom hodnotení pred druhou Valčou. Tento rok je postupový rok na krajskú súťaž, čo bolo cieľom jarnej prípravy. Po postupe na krajskú súťaž do Hliníka nad Váhom naše dorastenky získali veľkú motiváciu. Dievčatá v zložení Veronika Michalková, Anna Čičková, Majka Jankovičová, Zuzana Bunganičová, Mirka Remeňová a Jessica Gajdošová museli svoje družstvo doplniť o dve dievčatá zo Záturčia. No šťastie je vrtkavé, nie vždy sa všetko podarí a tak sa stalo, to čo nikto nečakal. Najskôr došlo k poruche na rozdeľovači a pri druhom pokuse sa zatvoril ventil na výtlačnom hrdle. Vylepšiť čas celkového hodnotenia mohla už len štafeta, ktorú naše dorastenky zvládli bravúrne s najlepším časom a boli ocenené za najrýchlejšiu štafetu vo svojej kategórii. Nebolo im dopriate postúpiť na MS do Turian, napriek tomu si z krajskej súťaže odniesli 4. miesto s celkového počtu 7 súťažných družstiev.

Družstvo dospelých

Dňa 30.5. 2015 v Krpeľanoch prebehlo okresné kolo dospelých, kde nás reprezentovalo družstvo žien a družstvo mužov. Hoci ženy chceli uspieť na popredných priečkach, osud im to neumožnil. Po dobre rozbehnutom požiarom útoku ľavá prúdarka nestihla dobehnúť na čiaru nástreku. Tým nedokázala z väčšej vzdialenosti zstreknúť terč, za čo bolo družstvo neklasifikované v disciplíne požiarneho útoku. Štafetový beh na 400 m naše ženy po dohode neabsolvovali z dôvodu odchodu na akciu MDD. Celkovo sa umiestnili sa na poslednej 10. priečke. Mužom sa darilo lepšie. V snahe uspieť čo najlepšie obsadili z 33 súťažných družstiev vo svojej kategórii 18. miesto. Roman Michalko

Okienko do Miestneho spolku SČK:

Všade, kde je človek, je miesto pre dobrý čin.

(Seneca)

88 členov miestneho spolu sa drží zásad, ktoré sú: ľudskosť, nestrannosť, neutralita, nezávislosť, dobrovoľnosť, jednotnosť a univerzálnosť. Tieto zásady sa odzrkadľujú v ich činnosti:

- každoročne sú slávnostne prijatí u starostu obce bezpríspevkoví darcovia krvi (BDK)
- medzi našimi členmi je p. Milan Remeň st., ktorý mal tú česť sa zapísať do Knihy cti SČK; dvaja sú držiteľmi medaily prof. MUDr. Kňazovického (p. Ružena Gašparíková za 80 bezplatných odberov krvi a Ing. Juraj Hlaváč za 100 odberov). Ďalej 1 držiteľka Diamantovej Janského plakety (p. Anna Barčáková a p. Drahomíra Zigová), 24 držiteľov Zlatej Janského plakety, 16 držiteľov Striebornej Janského plakety a 8 držiteľov Bronzovej Janského plakety
- máme aj našich nástupcov – žiakov našej základnej školy, ktorí pod vedením pedagógov a školiteľov sa aktívne zúčastňujú súťaže „Mladý záchranár“
- ďalšou zo akcií je aj pomoc ľuďom v núdzi zbierkou šatstva a hygienických potrieb - „Dobrý pastier“ v Kláštore pod Znievom

Ružena Gašparíková

Okienko do TJ:

V sobotu 13. júna 2015 naša TJ Turčan usporiadala turnaj futbalových prípraviek. Turnaja sa zúčastnili družstvá z Ďanovej, Kláštora pod Znievom, Malého Čepčína a domáci TJ Turčan.

V úmornej horúčave najmenší futbalisti podávali výborné výkony, za čo im patrí uznanie.

Výsledky:

Košťany - Ďanová 8:3

Kláštor pod Znievom - Malý Čepčín 8 : 0

o 3.miesto : M.Čepčín . Ďanová 0 : 7

Finále : Kláštor p. Z. - Košťany n.T 2 : 7

Celkové poradie:

1. Košťany nad Turcom
2. Kláštor pod Znievom
3. Ďanová
4. Malý Čepčín

Prvé tri celky boli odmenené pohármi a loptami . Najlepším strelcom turnaja bol Dominik Botka s 11 gólmi, ktorý dostal pohár a futbalovú loptu.

Vzhľadom na to, že podujatie malo dobrý ohlas, zopakuje sa ešte aj v mesiaci august 2015.

Stav ostatných družstiev:

Žiacke družstvo: ďakujeme za reprezentáciu

Dorastenecké družstvo: je nám ľúto, že nepokračujú v súťaži

Dospelí: teší nás, že sme zostali v súťaži

Peter Špalek

Okienko do obce:

6. Medzinárodné stretnutie Košťancov

Pre život potrebujeme priateľov. Nezáleží, akí sú, ale čo pre nás znamenajú.

Tento citát sa dá v plnom znení použiť na dni, ktoré sme ako zástupcovia OcZ, zložiek a občanov obce prežili v našej družobnej obci Valaliky. Plní očakávania na stretnutie s našimi priateľmi z obce Valaliky a mesta Košťany v Čechách sme nasadli do vlaku. A tým sa začala cesta za zážitkami, ktoré pre nás pripravili „Valaličani“. Zážitky boli, ako sa povie, „z každého súdka“. Nielen mužov, ale aj ženy zaujali exponáty v Múzeu letectva v Košiciach. Tu došlo aj k stretnutiu po 30-tich rokoch od vojenčiny nášho priateľa Pavla s jeho bývalým veliteľom..

Po obede sa nás ujal Paľko Kacvinský a s vysokoerudovaným výkladom (mnohí nevedeli, že nie je platený sprievodca) nás previedol Dómom sv. Alžbety. Večer v sále kultúrneho domu sa

začal slávnostne príhovorom starostu p. Ing. Štefana Petrika a odovzdávaním Cien starostu obce za prínos pri rozvoji spolupráce a partnerstva medzi partnerskými obcami. Tie krásne chvíle boli spestrené vystúpením detí a pedagógov základnej umeleckej školy. Po oficiálnych sa o dobrú náladu, spev a tanec postarala Valalická dychovka a hudobná skupina RELAX. V sobotu sme začali individuálnym programom po skupinách v základnej a materskej škole, v klube seniorov a u hasičov. Priatelia sa nám postarali aj o ochladenie v Jasovskej jaskyni a celý deň sme dovŕšili degustáciou tokajských vín vo Vinárstve Ostrožovič Veľká Trňa.

Nedeľu sme venovali aj histórii – prehliadke národnej kultúrnej pamiatky Solivar Prešov. Zrazu tu bol podvečer. Nasledovali vrele objatia, bozky, slzy, lúčenie, nástup do vlaku a ... boli sme doma. Nebol to sen. Bolo to stretnutie priateľov, s ktorými sa poznáme už 16 rokov a ako povedala naša bývalá starostka – šieste stretnutie s mladším bratom z Košťan v Čechách.

AV

5. ročník Tatry Running Tour

V piatok 19.6.2015 na Štrbskom Plese odštartoval v poradí piaty ročník etapových trailových bežeckých pretekov pod názvom Tatry Running Tour 2015.

Preteky boli rozdelené do dvoch hlavných kategórií CLASSIC o celkovej dĺžke 24,5 km a EXTRÉM s 50,5 km. Náročnejšej z nich som sa zúčastnil aj ja.

Prvá z etáp mala názov Night Run. Merala 4 km a bola pre všetkých rovnaká. Štart bol hromadný od nižšie položeného hotela, takže sme si hneď užili stúpanie cca 300 m v tlačnici a potom už len krásne večerné Štrbské pleso. Odštartovalo nás 285 a mne sa podarilo dobehnúť na úžasnom 17-tom mieste, čo ma veľmi potešilo.

V sobotu ráno sme my 65-ti „extrémni“ štartovali o 9:30 hod na 36 km dlhú trať s prevýšením 2100m+.

Keď som sa balil do batohu, čudne som pozrel na bežecké rukavice a povedal som si: „Zajtra začína leto, načo mi budú”. Ale niečo ma osvietilo a vzal som si ich. Ocitli sme sa od hotela vo výške 1450m.n.m. a prebehli 5 km k Popradskému plesu. Začali sme prudko stúpať k Sedlu pod Ostrvou, kde na 3 km-och sme sa vyštverali až do výšky 2035 m.n.m. a pokračovali smer Batizovské pleso. Počasie v tejto nadmorskej výške sa s nami zahrávalo úžasným spôsobom. Na začiatku sme hltali metre v hmle tak hustej, že ani bežcov 20 metrov odo mňa som nevidel. Ako sme sa priblížili k plesu, hmla ustúpila a vravím si: „Hurá”. Predčasná radosť ma hneď prešla, keď vzápätí začalo snežiť a tu som bol vďačný za rukavice v batohu. O ďalších 5 km sa počasie zmenilo na dážď a v polovici trate som sa zase potil na slnku pri Velickom moste. Odkiaľ sme zas prudko stúpali na Sliezsky dom a späť na Štrbské. Umiestnil som sa na 33.-tom mieste s časom 5:52 hod. a samozrejme som si už necítil nohy.

Posledný deň bol „o pohodových” 10 km, ktoré nám nakoniec kvôli nepriaznivému počasiu skrátili len na 7 km v okolí plesa a skokanského mostíka. Brnkačka... Tu nás bolo už len niečo cez 150 a dokončil som preteky na „chvoste” prvej 50-ky.

Dnes môžem zhodnotiť, že to boli moje najťažšie a zároveň najkrajšie preteky, aké som kedy bežal. Športu ZDAR!

Text a foto: Lukáš Kalanka

Okienko do histórie:

Historické zaujímavosti

Názov našej obce Košťany vysvetľujú viacerí autori odborných publikácií ako miesto s častým výskytom ľudských kostí. Cintorín však nie je až taký starý. Dá sa s určitosťou predpokladať, že obec dostala meno od stredovekého sídliska a pohrebiska na neďalekom Kostolišti. Jeho stredom bol kostol a dosť starý. Archeológovia už zistili, kde sa nachádzal, resp. stál. A zaradili ho do 10. storočia, teda poriadne hlboko. Pre vysvetlenie: Kostolište tvorili vlastne dve osady, a to Horné Kostolište (teraz Dolina pri Necpaloch) a Horné Kostolište (pri Košťanoch nad Turcom). Naznačené údaje sa dotýkajú Horného Kostolišťa, čiže necpalskej Doliny.

DOPSOKOVÁ

V čase vzniku Košťan (listinne doložené v r. 1323) sa okolo roku 1325 stal zemepánom našej obce istý Dobzeg. V ľudovej tradícii si toto meno zmenili na Dopsok. Košťanom známy Ján Párička zachytil medzi ľuďmi povest', podľa ktorej boli traja bratia – Košťan, Priboc a Dopsok. Košťan sa vraj usadil na terajšom mieste Košťan a založil obec, ktorá doteraz nesie jeho meno. Priboc zasa Pribovce. No a Dopsok sa usadil na Dopsokovej, čo by mali byť naše košťianske lúky tiahnuce sa smerom k Pribovciam. Historici však usudzujú, že drevená stredoveká osada s týmto názvom sa nachádzala dnes už v chotári Turčianskeho Petra. Je to sčasti lúka, krovie a vyvýšený terén za riekou Turiec.

HRADIŠTE (HRADISKO)

Hradište (Hradisko)? A v Košťanoch? Tento zaujímavý miestopisný názov vrtal už v hlave spomínanému Jánovi Páričkovi dávnejšie. Košťany sú predsa na rovine a hradištia (hradiská) stavali kedysi ľudia v kopcoch. Čo je zvlášť zaujímavé, že uvedená lokalita sa nachádzala hneď v blízkosti panského kaštieľa a záhrady (parku). Dnes na spomínanom mieste stojí bytovka (pôvodne ŠM). Už chýrny slovenský polyhistor Matej Bel spomína tu zrúcaniny akéhosi hradu. Podľa ľudového rozprávania boli na týchto miestach ešte v polovici 19. storočia všelijaké násypy a jamy. Ľudia odtiaľ vozili štrk. Pri kopaní vraj ponachodili rôzne železné a medené veci. Tých sa napokon zbavili a pohadzovali ich. Zároveň sa roznieslo, že uvedené predmety pochádzali z predhistorického obdobia alebo z neskoršieho opevnenia. Zemepán však dal jamy zasypať a uvedený terén vyrovať. Stalo sa to na Tabáni. Vysvetlenie pôvodu tohto miestopisného názvu je však iné. A zaujímavé. V 2. polovici 15. storočia si českí bratrci (nástupcovia husitov) vybudovali v Turci niekoľko táborov. Z nich podnikali korisnícke výpravy do okolia. Svojou prítomnosťou poctili aj Košťany, kde bol ich tábor zistený na lokalite „Na Tabáni“.

a to to blízko rieky Turiec južne od obce. Husiti i bratříci si radi stavali kamenné opevnenia, tzv. tvrdze. Sám som videl pozostatky takýchto opevnení v južných Čechách (napr. Kozi Hrádek neďaleko Tábora).

ERB (ZNAK) v súvislostiach

Erb (znak) Koštian pochádza z roku 1650. Je na ňom oráč s volským záprahom, vršky, nad nimi mesiac, slnko a hviezdy - symboly roľníckeho života obyvateľov. A je na tom zobrazení dosť pravdy. Košťany boli hneď od vzniku portálnou, čiže poddanskou obcou. Majetok zemepánov sa delil na porty. Urbár Koštian z roku 1774, ktorý je uložený v archíve SNK v Martine, nám o týchto skutočnostiach veľa prezrádza. Z neho poznáme aj mená vtedajších zemepánov i mená poddaných. Pre názornú ilustráciu uvádzam originálne znenie výpisu z urbáru (pod názvom Osady Koštian urbárska tabuľa). Samozrejme, iba niektoré mená: Pani Rudnay Zuzana, poddaný: Bielik Ďuro; Pana Jušt Gašpara, poddaný: Malý Ján; Pana Ruttkay Istvana, poddaný Majer Ďuro, Daruľa Ján, Filip Ondrej; Pana Jušt Gábora, poddaný: Párička Ondrej, Párička Ján. Za hlavné zemepánske rodiny v histórii Koštian možno považovať Ruttkayovcov, Révaiovcov, Juštovcov a Benických, príp. Rudnayovcov. Čo poviete? Našli ste po prečítaní tohto textu v nich svojich predkov? Pokiaľ by ste sa so svojou rodovou genealógiou zaoberali – tak určite.

RUTTKAYOVSKÁ HROBKA na miestnom cintoríne

Nachádzala sa tam až do 80.-tych rokov 20. storočia. Neveľká, nie honosná, zato veľmi stará. Už zďaleka svietila svojou belobou. Patrila rodine Ruttkayovcov – Nedeczkých. Boli to vlastne prví majitelia šľachtickej kúrie (dnešného kaštieľa). Pravdepodobne ju dal postaviť Štefan IV. Ruttkay Nedeczký, podobne ako kaštieľ. Najvýznamnejším členom tejto rodiny bol zrejme Karol I. Ruttkay, ktorý prešiel viacerými funkciami, a to: zastupujúci turčiansky podžupan v rokoch 1831 – 1842, či dvoran na viedenskom dvore panovníka Ferdinanda V. Hrobku postihol v predchádzajúcom politickom systéme osud ako mnoho ďalších. Musela ustúpiť výstavbe tak potrebnému domu smútku pre obec. Tých pár kostí, ktoré po Ruttkayovcoch zostali, bolo zahrabaných do spoločnej jamy. Tvrdá realita. Šľachta bola v období socializmu tzv. triednym nepriateľom. Z toho vyplýval aj vzťah spoločnosti k nej. V ostatnom čase som mal možnosť vidieť viaceré šľachtické hrobky v Turci. Veľa stôp po ľuďoch v nich nezostalo. Ich devastácia pokračuje i v dobe demokracie. Odpočívajú v nich zosnulí skutočne v pokoji? Zamyslite sa nad tým a sami si dajte odpoveď!

pokračovanie nabaduce. Július Jarkovský

Spoločenské okienko:

V živote je len jedno šťastie, milovať a byť milovaný (George Sand)

Narodili sa:

- Lucia Hornáková
- Daniel Veveričík

Rodičom srdečne blahoželáme.

Opustili nás:

- Ľudmila Junasová
- Alojzia Štefánková
- Anna Bieliková
- Helena Šipošová
- Milan Valocký
- Jozef Kmeť
- Anton Kompan
- Ján Rybovič

Česť ich pamiatke.

Na Obecnom úrade v I. polroku nebolo uzavreté manželstvo.

Košťianske noviny vydáva: Obec Košťany nad Turcom, 038 41 Košťany nad Turcom č.64, IČO: 00316741 • Registrácia: EV 5187/15, ISSN 1339-956X • Redakčná rada : predseda Ivica Kubíková, zástupca Andrea Výbošťoková dipl.a.h.e., kronikárka obce Mgr. Tatiana Bukovská, historik - editor textu Mgr. Július Jarkovský, grafika Jana Junasová. Redakčná rada Košťianskych novín si vyhradzuje právo články krátiť, editovať, prípadne neuverejniť • e-mail: kostianskenoviny@gmail.com • **Uzávierka príspevkov do č. 2 je 14. 12. 2015** • Počet výtlačkov: 420 • Vychádza ako občasník 2 x ročne • **Tlač: ALFA print s.r.o. Martin**